

Maatalouden tuet muuttuvat vuonna 2015

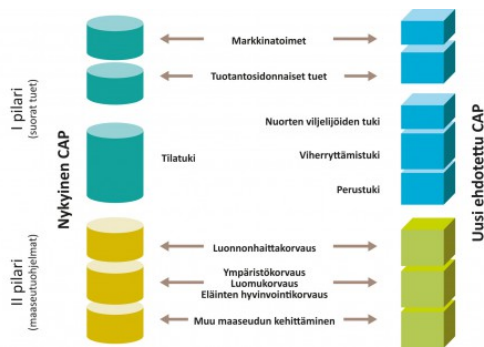
Heinäkuu 2014

Sisällysluettelo

Maatalouden tuet muuttuvat vuonna 2015	3
--	----------

Maatalouden tuet muuttuvat vuonna 2015

Edessäsi on lyhyt oppimäärä viljelijän tuissa tapahtuviin muutoksiin. EU:n maatalouspolitiikka uudistuu vuonna 2015. Nykyisiin suorien tukien järjestelmiin tulee muutoksia ja uusina tukijärjestelminä otetaan käyttöön viherryttämistuki ja nuorten viljelijöiden tuki. Myös uusi Manner-Suomen maaseudun kehittämishjelma 2014–2020 käynnistyy täydellä teholla vuoden 2015 alussa. Maaseutuohjelma laajentaa viljelijän mahdollisuuksia kilpailukyvyyn ja ympäristön näkökulmasta.

Euroopan komissio ei vielä ole hyväksynyt tukijärjestelmiin liittyviä Suomen kansallisia linjauksia, joten osa asioista voi vielä muuttua.

TUKIALUEET

Perustuki

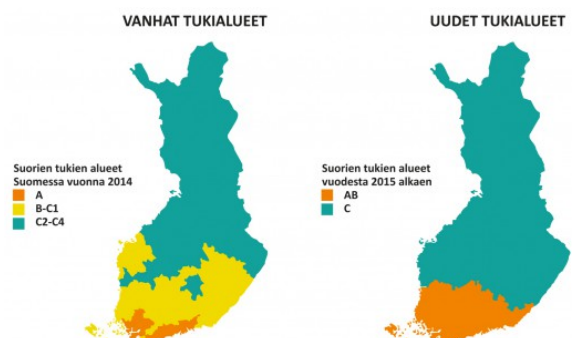
Tilatukijärjestelmä päättyy vuoden 2014 lopussa. Tilalle tulee vuodesta 2015 alkaen perustuki, joka on pääpiirteissään tilatukea vastaava järjestelmä tukioikeuksineen ja kansallisine varantoineen. Nykyiset tilatuen tukioikeudet muuttuvat perustuen tukioikeuksiksi. Tässä yhteydessä niiden omistus ja hallinta säilyvät ennallaan, mutta tukioikeuksien arvo alenee, koska samaa määrärahaa käytetään myös viherryttämistuen, nuorten viljelijöiden

tuen ja tuotantoon sidottujen tukien rahoittamiseen. Vuodesta 2015 alkaen tilan tukioikeuksien määrä vaikuttaa myös viherryttämistuen ja nuorten viljelijöiden tuen suuruuteen.

Ylimääräiset tukioikeudet mitätöidään vuonna 2015, jos viljelijällä on liian paljon tukioikeuksia suhteessa tukikelpoiseen pinta-alaan. Ylimääräiset tukioikeudet kannattaa myydä tai vuokrata toiselle viljelijälle hyvissä ajoin ennen 15.6.2015.

Nuorten viljelijöiden asemaa parannetaan

Nuorten viljelijöiden aseman parantamiseksi EU:n suorissa tuissa otetaan käyttöön uusi nuorten viljelijöiden tuki. Tuen tavoitteena on helpottaa maataloustoiminnan aloittamista ja edistää maatalouden rakennekehitystä. Nuorilla viljelijöillä tarkoitetaan iältään enintään 40-vuotiaita viljelijöitä, jotka ovat aloittaneet maataloustoiminnan korkeintaan viisi vuotta ennen hakemuksen jättämistä. Tukea myönnetään enintään viisi vuotta tilanpidon aloittamisesta.

YMPÄRISTÖ- JA ILMASTOTOI- MIIN PANOSTETAAN

Viherryttämistuki

Uusi kestävä ruuantuotantoa edistävä tukimuoto on viherryttämistuki. Sillä tuetaan ilmaston ja ympäristön kannalta suotuisia maatalouskäytäntöjä. Sen avulla monipuolistetaan viljelyä, säilytetään pysyviä nurmia ja lisätään maatalojen ekologisista aloja. Luomutuotantoa tai pääosin nurmituotantoa harjoittaville tiloille on myönnetty osittain tai kokonaan vapautus viherryttämistoimista. Ekologista alaa on oltava tiloilla, jotka sijaitsevat Varsinais-Suomen, Uudenmaan ja Ahvenanmaan maakunnissa. Muiden maakuntien tiloilla ei ole ekologisen alan vaatimusta, koska ne on voitu vapauttaa tästä vaatimuksesta alueen metsäisyyden perusteella. Viherryttämistuen kansallisessa toimeenpanossa pyritään tasapainoiseen kokonaisuuteen, joka edistää maatalousympäristön tilaa, muttei kohtuuttomasti rajoita ruuantuotannon edellytyksiä.

Ympäristökorvaukset

Maaseutuohjelmaan sisältyvä ympäristötuki muuttuu nimeltään ympäristökorvaukseksi. Se huomioi entistä tarkemmin alueelliset ja lohkokohtaiset olosuhteet. Valtaosa toimenpiteistä sisällytetään ympäristösitoumuksen lohkokohtaisina toimenpiteinä, jolloin vain muutamista toimenpiteistä tehdään sopimuksia. Osa vesiensuojeluun liittyvistä toimenpiteistä kohdennetaan vaativampina sellaisille alueille, joissa maatalouden kuormituksen vähentämisellä on erityisen suuri merkitys.

Tutuista toimenpiteistä useat säilyvät, mutta ne tarkentuvat ja tehostuvat ehtojen osalta. Ympäristösitoumuksiin kuuluu jatkossa koko

tilan toimenpiteenä ravinteiden tasapainoinen käyttö ja suojakaistat. Lohkokohtaisista toimenpiteistä viljelijä voi valita lietelannan sijoittamisen, valumavesien hallinnan, suoja-
vyöhykkeet, monivuotiset ympäristönurmet, luonnonhoitopellot tai peltojen talviaikaisen kasvipeitteisyyden. Toimenpiteellä peltoluonnon monimuotoisuus edistetään sitoumuksissa kerääjäkasvien, viherlannoitusnurmien, saneerauskasvien ja monimuotoisuuspeltojen viljelyä lohkokohtaisesti. Uutena lohkokohtaisena toimenpiteenä otetaan käyttöön ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen. Puutarhakasveille on tarjolla toimenpiteet: vähennetty lannoitus, orgaanisen kateen käyttö ja vaihtoehtoisten kasvinsuojelumenetelmien hyödyntäminen. Sitoumuksen kestoaika on viisi vuotta. Vähimmäispeltoalavaatimus kasvaa viiteen hehtaariin, puutarhakasveilla yhteen hehtaariin.

Kosteikkojen hoidosta, maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoidosta, kurki-, hanhi- ja joutsenpelloista sekä alkuperäisrotujen kasvattamisesta tehdään viisivuotisia erityistukisopimuksia. Sopimuksen teko ei edellytä sitoumuksen antamista.

Näiden toimenpiteiden lisäksi ympäristökorvausta voidaan maksaa maatalouden geenivarojen ylläpidosta, kuten alkuperäiskasvien viljelystä, niiden varmuuskokeelmista sekä alkuperäisrotujen perimän säilyttämisestä.

Luonnonmukainen tuotanto

Luonnonmukaista tuotantoa kehitetään maaseutuohjelman investointi-, yritys- ja hanke-
tuilla sekä ympäristö- ja luomukorvauksen kautta, jotta tuotannon määrä lisääntyisi luomutuotteiden kysyntää vastaavasti. Tavoitteena on alan kasvattaminen 20 prosenttiin peltoalasta ohjelmakauden aikana.

Luonnonmukaista tuotantoa ja luonnonmu-

kaista kotieläintuotantoa tuetaan omina viisivuotuisina sitoumustoimenpiteinään, jotka eivät edellytä ympäristökorvaussitoumuksen tekemistä. Aiemmasta poiketen avomaan vihanneksista voidaan tehdä sitoumus myös vain osalle tilan lohkoista. Luonnonmukaisen kotieläintuotannon korvauksen saanti edellyttää, että tilalla on kotieläimiä vähintään 0,3 eläinyksikköä hehtaaria kohti.

Investointeja monimuotoisuuden ja vesien hyväksi

Kosteikkojen rakentaminen edistää vesien suojelua ja maatalousluonnon monimuotoisuutta. Niitä tavoitellaan myös tukemalla perinnebiotooppien ja luonnonlaidunten alkuraivausta ja aitaamista. Toimet ovat osa maaseutuohjelman investointitoimenpidettä, joka sisältää myös muita maatalon kilpailukykyä ja ympäristötyötä tukevia mahdollisuuksia.

Vahva ympäristöperusta täydentävissä ehdossa

Perustan viljelijätukien ympäristö- ja ilmastotoimille muodostavat niin sanotut täydentävät ehdot. Ne ovat lähes kaikkien viljelijätukien ehtoina. Täydentävät ehdot muodostuvat hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista sekä lakisääteisistä hoitovaatimuksista. Lakisääteisiin hoitovaatimukseen sisältyy vesien suojeluun ja luonnon monimuotoisuuden liittyviä ehtoja sekä ehtoja kansanterveydestä, kasvien ja eläinten terveydestä sekä eläinten hyvinvoinnista huolehtimisesta. Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset tarkoittavat muun muassa maan orgaanisen aineksen ja maisemapiirteiden säilyttämiseen liittyviä toimia.

Viljelijälle tarjotaan muun muassa ympäristöasioista maksutonta neuvontaa.

ELÄINTEN HYVINVOINTIKORVAUKSET

Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman vuosille 2014–2020 on esitetty nykyisen viisivuotisen eläinten hyvinvointituen tilalle yksivuotista eläinten hyvinvointikorvausta. Eläinten hyvinvointikorvauksen sitoumus voidaan tehdä eläinlajikohtaisesti naudoista, sioista, lampaista ja vuohista tai siipikarjasta (munivista kanoista, broilereista ja kalkkunoista, pois lukien näiden emolinnut). Eläinlajikohtaisten toimenpiteiden ehdot ylittävät peruslainsäädännön vaatimukset. Vähimmäispeltoalavaatimusta ei ole. Toimenpiteiden valinnalle ei ole asetettu enimmäismäärää. Toimenpiteissä ei ole enää jakoa perusehtoihin ja lisäehtoihin. Luomukotieläintila ei voi saada korvausta niistä toimenpiteistä, joita luomussa on muutoinkin noudatettava.

Toimenpiteet liittyvät muun muassa eläinten ruokintaan ja hoitoon, pito-olosuhteiden parantamiseen, laidunnukseen ja ulkoiluun sekä eläinlajikohtaisiin erityistoimiin.

Neuvonnalla tuetaan myös hyvinvointikorvauksen tavoitteiden saavuttamista.

TUOTANTOSIDONNAINEN TUKI

Tuotantosidonnaista tukea myönnetään tiettyille vaikeuksissa oleville maataloustuotan-

non muodoille, koska ne ovat erityisen tärkeitä taloudellisesti, yhteiskunnallisesti tai ympäristöystävällisesti. Tavoitteena on nykyisen tuotantotason säilyttäminen.

Tukea kohdennetaan nykyisen käytännön mukaisesti edelleen maito-, nauta- ja lammassektorille sekä peltoviljelyssä tärkkelysperunalle sekä öljy- ja valkuaiskasveille. Uutena tuettavana eläinryhmänä koko maassa tulevat olemaan teurastetut kilit sekä pelto- kasvien ryhmässä ruis ja sokerijuurikas. Tarkoituksena on vuodesta 2015 alkaen maksaa nykyinen Etelä-Suomen avomaan vihan- nesten kansallinen tuki AB-alueella osana EU:n tuotantosidonnaista tukea. Etelä-Suomen tukiohjelman ja EU:n tuotantosidonnaisen tuen yhteensovittamisesta johtuva tukimuutos huomioidaan myös märehäntäjien ja tärkkelysperunan tuen kokonaismäärässä Etelä-Suomessa.

Suomessa unionin suorien tukien määrä on noin 524 miljoonaa euroa, josta tuotantosidonnaisen tuen osuus voi olla enintään 20 prosenttia vuonna 2015. Tuen osuus alenee vuosittain siten, että se on 18 prosenttia vuonna 2020.

LUONNONHAITTA KORVAUKSET

EU:n osittain rahoittaman ja hehtaaritukena maksettavan luonnonhaittakorvauksen tavoitteena on varmistaa maan pysyminen maatalouskäytössä epäsuotuisilla tuotantoalueilla. Luonnonhaittakorvaus on jatkossakin tärkeä maatalouden tuotantoedellytyksiä turvaava tukiväline Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmassa. EU:n maaseutusetuksen mukaisten uusien kasvukauden pituutta ja lämpösummaa koskevien kriteerien perusteella Suomi on edelleen kokonaisuudessaan luonnonhaitta-alueita. Suomen pohjoisissa viljelyoloissa kasvien satotaso jää ma-

talaksi ja tuotantokustannukset ovat korkeat. Kotieläintilat koko maassa voivat saada tuen korotuksen, jos niiden eläintiheys on vähintään 0,35 eläinyksikköä hehtaaria kohti. Vuonna 2015 aiempi luonnonhaittakorvauksen kansallinen lisäosa päättyi ja luonnonhaittakorvaus on jatkossa kokonaisuudessaan maaseutuohjelmaan sisältyvä toimenpide.

MAASEUTUOHJELMA MANIPUOLISTAA VILJELIJÄN MAHDOLLISUUKSIA

Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelma vuosille 2014–2020 tarjoaa laajan työkalupakin maatalouden kilpailukykyyn kehittämiseen ja maatalojen ympäristötyöhön. Maaseutuohjelma sisältää ympäristökorvaukset, luonnonmukaisen tuotannon, luonnonhaittakorvaukset, eläinten hyvinvointikorvaukset, maatalousinvestoinnit sekä maatilaneuvontaa. Ohjelman kokonaisrahoitus on 8 265 miljoonaa euroa.

Maatalojen investointituen tavoitteena on maatalouden kilpailukykyyn parantaminen ja rakennekehityksen edistäminen. Tukea voidaan myöntää esimerkiksi tuotantorakennusinvestointeihin, kuten eläinsuojien, viljankuivaamojen ja tuotevarastojen uudisrakennus-, laajennus- ja peruskorjausinvestointeihin sekä uusiutuvan energian käyttöä tehostaviin investointeihin. Investointitukea voidaan suunnata myös salaojitukseen ja lannan varastointiin ja sen käsittelyä tehostaviin investointeihin.

hin. Monilla tiloilla on tapahtumassa sukupolvenvaihdos, ja nuorten viljelijöiden aloitustuen avulla voidaan helpottaa tilanpidon aloittamista.

Maaseutuohjelman kautta voi saada tukea myös muun muassa maatalan toiminnan monipuolistamiseen, yrityksen, kylien ja palveluiden kehittämiseen sekä tehdä työtä oman lähiympäristön parhaaksi Leader-ryhmien avulla.

Ohjelmaesitys on toimitettu Euroopan komissiolle huhtikuussa 2014. Ohjelman odotetaan käynnistyvän alkuvuonna 2015. Yritys-, hanke- ja rakennetukien sähköiseen hallintaan avautuu Hyrrä-palvelu, joka sujuvoittaa myös näiden tukien hakemista.

KANSALLISET TUET

Kokonaan kansallisesti rahoitetut viljelijätuet täydentävät EU-tukijärjestelmiä Suomen maatalouden erityisolissa. Etelä-Suomen kansallinen tuki ja pohjoinen tuki ovat tärkeimmät kansalliset tukijärjestelmät, ja lisäksi kansallista tukea maksetaan esimerkiksi sokerijuurikkaan hehtaaritukena koko maassa.

Vuoteen 2013 asti Etelä-Suomen kansallinen tuki maksettiin EU-liittymissopimuksen artiklan 141 perusteella. Vuodesta 2014 alkaen tuen säädösperustana on EU-asetus maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä. Vuodesta 2015 alkaen nautakarjatalouden, lammas- ja vuohitalouden, tärkkelysperunan ja avomaan vihannesten osuus Etelä-Suomen kansallisesta tuesta siirtyy osaksi EU:n suoria tuotantosidonnaisia tukia. Siten Etelä-Suomen kansallista tukea maksetaan jatkossa tuotannosta irrotettuna tukena sika- ja siipikarjatilaille ja tuotantosidonnaisena tukena puutarhataloudelle.

Jatkossa maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki on pääasiassa pohjoista tukea, jota maksetaan peltokasvituotannolle ja puutarhataloudelle, kotieläintaloudelle ja tuotannosta irrotettuna tukena sika- ja siipikarjataloudelle. Pohjoiseen tukeen ei tehdä merkittäviä muutoksia.

KASVULOHKOT PIIRRETÄÄN SÄHKÖISESTI

Valvonta pysyy pääosin ennallaan. Uudet tukijärjestelmät sekä muutokset vanhoissa tukija palkkiojärjestelmien säännöissä aiheuttavat kuitenkin joitain muutoksia myös valvontaan.

Valvonnan luotettavuuden ja tehokkuuden parantamiseksi kasvulohkot on piirrettävä kartalle. Piirtämisen voi tehdä sähköisessä tukihaussa. Myös paperinen tukihaku on edelleen mahdollista, jolloin viranomaisen siirtää paperille piirretyt kasvulohkot sähköiseen järjestelmään. Oikea rajausta on tärkeää, koska kasvulohkon haettu pinta-ala muodostuu piirroksesta, ei hakemuksella numeroina ilmoitettusta pinta-alatiedosta.

Tukitiedot ovat julkisia. Tiedot julkaistaan Maaseutuviraston verkkosivuilla, jos tuensaaja saa vuositasolla minimirajan ylittävän määrän maataloustukia. Rajaksi tulee noin 1 200 euroa.

SEURAA VALMISTELUA VERKOS- SA

Tämän esitteen tekstit perustuvat kesäkuun 2014 tilanteeseen. Tukien valmistelu jatkuu ja tiedot täsmentyvät muun muassa komissi-

osta saatavan palautteen pohjalta.

www.mmm.fi/CAP2020

www.Maaseutu.fi

www.Mavi.fi

www.Mavi.fi/hyrra

www.verso-blogi.blogspot.fi